

Bir kripto para: Bitcoin / Ergün ÖZALP

Geçen yazımızda emperyalizm çağında , sermayenin artı-değeri azamiye çıkarmak için, düşen kâr oranlarını artırmak için, mali piyasalara yönelerek ve çeşitli araçlar kullandığına; hisse senedi , bono, tahvil, döviz piyasaları üzerinden, “*kupon keserek*” yaşamaya çalışmasına, küçük tasarruf sahiplerinide bu mecraya çekmeye çalıştığına değinmiştik. Son zamanlarda bu sanal araçlara çok daha sanal ,adı belli sanı belli, ama nesebi belirsiz, Bitcoin adı verilen internet aleminde dolaşıma sokulan bir kripto, ‘ dijital para’ eklendi. Dijital, çünkü elinize alarak değme ve koklama olanağınız yok !

Bitcoin, kapitalizmin son büyük kriz atmosferinde yola çıktı. 2008 yılında, takma adı *Satoshi Nakamoto* olan ve daha sonra avusturyalı olduğu belirlenen *Craig Wright* tarafından internette dolaşıma sokuldu. Dolar ve Euro ya karşı alternatif olduğu söylenen BTC(Bitcoin)’ in yeri yurdu ve hangi ekonomiye dayandığı meçhul! Kendilerine ,*madenci* adını veren kişiler tarafından, güçlü bilgisayar ağlarının işlem yapma hızına yaslanarak Bitcoin kazanılabiliyor. Am en fazla 21 milyon adet bitcoin üretmek mümkün, üreticiler şimdiden tekeli konumda yani.. Bu dijital para ile yapılan işlem hacmi, günümüzde yaklaşık 100 milyar dolara dayanmış durumda, dünyada dolaşan katrilyonlarca dolar serseri kağıt ve para düşünülürken çok fazla görünmüyor. Diğer dövizlerle takas edilebilen bu dijital para, üçüncü bir aracıya bankaya vb gereksinme duymadan kişiden kişiye alışveriş konusu oluyor. İşlem yapanların kimlikleri belli olmadığı için, yasal denetimlerden ve vergiden muaf olarak iş görüyor, kara para aklayıcıları ve vergi kaçırıcı şirketler açısından bu nedenle kabul görüyor.

Aslında başlangıçta bu paraya soğuk bakan devletler, firmalar (ABD ve Kanada’da) son dönemlerde yasallaştırma yolunda bir arayış içindeler. *Ethereum*, *Ripple* gibi aynı soydan türemiş başka dijital paralar da, yola çıkmış durumda.. Bir adet Bitcoin, şu an 7.200 Amerikan dolarından işlem görmekte.

Bu türden sanal dijital paraların yaygınlaşma nedenleri arasında, internet aleminde yapılan alışverişlerin artmış olması, vadesiz mevduatların, nakit para yerine, kredi kartı ya da cep bankacılığıyla kullanılıyor olması gösterilebilir. Ama esas olarak, doların eski uluslararası değişim aracı olma özelliğinin sarsılmış olması, yine, Panama, Malta vb. yerlerdeki **off-Share** bankacılığın deşifre olması yüzünden; kara para aklayıcıların ve vergi kaçırıcı sermayenin gideceği alanların daralması sonucunda, bir alternatif olarak dijital para stoklarına yönelmek; elverişli bir araç sayılıyor. Kara para aklayıcıları ve dolandırıcılar bu yolla kimliklerini saklama olanağı buluyorlar..

Şimdiden görünen bir gerçek var: bu dijital para, kapitalist ekonominin krizlerinden inişli çıkışlı ekonomik dalgalanmalarından, döviz kuru farklılıklarından kapitalist emperyalizmin dengesizliklerinden besleniyor ve bu dengesizlikler içerisinde bir sığınak olmaya çalışsa da, kendisi de bu dengesizliklerle maluldür. Ve söylenebilir ki, hiç bir somut yatırıma ekonomiye dayanmayan, sanal bir karşılığı bile bulunmayan bu dijital paraların kurduğu *saadet zinciri* halkası; en ufak bir sarsıntıda tuzla buz olmaya adaydır. Çünkü her ne kadar sanal görünse de, bitcoini elinde tutanlarda bu mali sermaye cangılında avlanan kapitalist tefecilerdir ve dünya kapitalist ekonomisinin krizlerinden, sallantılarından azade değillerdir.

ABD emperyalizminin dolar egemenliğine karşı başta Rusya ve Çin olmak üzere. BRIC ülkeleri, yeni bir uluslararası değişim aracı belirlemek istiyor ve kendi aralarında ticari alışverişlerde kendi ulusal paralarını kullanmak istiyorlar. Rusya, Çin , İran , Türkiye vb. bazı ülkeler, son yatırım antlaşmalarını bu şekilde yapıyor, bu yönde ilerliyorlar...

Bitcoin gibi dijital paraların, bu bağlamda bir geleceği yoktur. Dünyadaki büyük emperyalist devletlerin ekonomik ve siyasi bloklaşma yolundaki yeni hamlelerini gözlemlediğimiz , uluslararası yeni bir dünya parasının, değişim aracı olarak kendini dayattığı bu koşullarda; Bitcoin vb. dijital paralar, olsa olsa, bazı tefecilerin, kalpazanların kârlarını güvenceye almak istediği; bir sanal kumar enstrümanı olabilir. Olabilecek mi? Hep birlikte göreceğiz..

(Kasım / 2017 Arkadaş)

